

บทความวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

Comparisons of Moral Reasoning and Mathematics Learning Achievement of Matthayomsueksa 3 Students under the Office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 3 with Different Emotional Quotients and Self – esteem

จิราลักษณ์ ศิริพงษ์¹

รศ. สมนึก ภัททิยธนี²

ดร. รังสรรค์ โฉมยา³

บทคัดย่อ

ความฉลาดทางอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นต่างกัน ย่อมส่งผลต่อความสุข ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม และความสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่างกัน การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน และ

¹ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 600 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบวัดจำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ตั้งแต่ 2.29 ถึง 2.71 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .765 ฉบับที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ตั้งแต่ 2.79 ถึง 4.10 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .81 ฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ตั้งแต่ 2.53 ถึง 4.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .83 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ .39 ถึง .68 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ .23 ถึง .74 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .911 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

โดยสรุป ความฉลาดทางอารมณ์ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองที่ต่างกันส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน แต่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ควรคำนึงเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ : เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ABSTRACT

Different emotional quotients and self – esteem of early – adolescent Students can differently affect joy, moral reasonableness and mathematics learning success. This study aimed to examine moral reasoning and mathematics learning achievement of Matthayomsueksa 3 (grade 9) students under the Office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 3 with different emotional quotients and self – esteem, and to compare moral reasoning and mathematics learning achievement of the students with different emotional quotients and self – esteem. The sample consisted of 600 students from 12 schools, obtained using the simple random sampling technique. Two types of the instruments used in the study were 3 scales : Scale 1 was a 20 – item 3 – choice scale on moral reasoning with discriminating powers (t) ranging 2.29 – 2.71 and a reliability of .765; Scale 2 was a 30 – item 5 – rating – scale inventory on emotional quotient with discriminating powers (t) ranging 2.79 – 4.10 and a reliability of .81 ; and Scale 3 was a 30 – item 5 – rating – scale inventory on self – esteem with discriminating powers (t) ranging 2.53 – 4.00 and a reliability of .83 ; and a 30 – item 4 – choice mathematics achievement test with difficulties (p) ranging .39 - .68 , discriminating powers (r) ranging .23 - .74 and a reliability of .911. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation ; and Two – way ANOVA was employed for testing hypotheses. The results of the study were as follows :

1. Matthayomsueksa 3 students under the Office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 3 with different emotional quotients had different moral reasoning at the .05 level of significance. However, the students with different self – esteem did not have different moral reasoning ; and there were no interactions between emotional quotient and self – esteem.

4

2. Matthayomsueksa 3 students under the Office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 3 with different emotional quotients had different mathematics learning achievement at the .01 level of significance ; and the students with different self – esteem had different mathematics learning achievement at the .05 level of significance. However, there were no interactions between emotional quotient and self – esteem.

In conclusion, different emotional quotients and self – esteem could cause students to have different mathematics learning achievement but to have no different moral reasoning. Therefore, in organization of activities for promoting and developing learners to have emotional quotient and self – esteem, only learning achievement should be regarded.

Keywords : Moral Reasoning, Achievements, Emotional Quotient and Self – esteem

บทนำ

เยาวชนสมัยใหม่ถูกรอบงำด้วยปรัชญาวิทยาศาสตร์ตะวันตก ซึ่งมีจุดเด่นด้านเทคโนโลยี แต่มีจุดด้อยด้านจริยธรรม ทำให้เยาวชนเราทันสมัยแต่ไม่พัฒนา (คณะอนุกรรมการด้านการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2549 : 1)

เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตไม่ใช่เด็กที่มีความฉลาดทางสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว แต่เด็กนั้นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ด้วย (ชมรมผู้สนใจ อีคิว, 2544 : 61 อ้างอิงมาจาก Mayer and Salovey, 1997) นอกจากความฉลาดทางอารมณ์แล้ว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองก็มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การทำงานเพราะจะช่วยให้บุคคลทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Goleman, 1999 : 152)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3 จำนวน 3,851 คน จากโรงเรียน 82 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 600 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) จำแนกเป็น 2 ตัวแปร ดังนี้

3.1.1 ความฉลาดทางอารมณ์ แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง และความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่ำ

3.1.2 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับสูง และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) จำแนกเป็น 2 ตัวแปร ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด ดังนี้

ชนิดที่ 1 ได้แก่ แบบทดสอบ มี 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ชนิดที่ 2 ได้แก่ แบบวัด มี 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ฉบับที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัด เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และแบบวัดความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเองโดย พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruency) ของ ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตรของโรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบลตัน (Hambleton)

2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด โดยใช้ t-test 7

3. หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธี ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (KR-20) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัด โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4. วิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการวิเคราะห์ Simple Effect และทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มี ความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเองต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเอง

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มี ความ ฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเองต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความ ฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเอง

อภิปรายผล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มี ความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยพบว่า นักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มี ความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเองต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกรู้จักคุณค่าในตนเอง นำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน โดย

นักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางอารมณ์ นักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ เพราะนักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถควบคุม จัดการและแสดงออกทางอารมณ์ในแต่ละสถานการณ์อย่างมีเหตุผล ใช้ชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ นักเรียนจึงมีกระบวนการคิดตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองอย่างมีหลักการส่งผลให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง

1.2 นักเรียนที่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นผลเนื่องมาจากระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่มีปฏิสัมพันธ์กับระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม นักเรียนที่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกันจึงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 นักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีความสามารถในการปรับตัว ส่งผลต่อความสุข และความสำเร็จต่างๆ ในชีวิต มีรากฐานที่ดีพร้อมที่จะเรียนรู้และนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา

2.2 นักเรียนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมักเป็นบุคคลที่ตระหนักรู้ถึงศักยภาพของตนเอง สามารถที่จะตีความ และจัดการกับปัญหาต่างๆ รวมทั้งปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น มีความวิตกกังวลต่ำ สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้ใช้ความสามารถได้เต็มตามศักยภาพ เมื่อระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างกัน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วย